

עב:

עין משפט
גר מצוה

מרובה פרק שביעי בבא קמא

מסורת הש"ס

פא א ב ג ד ה ו ז ח ט י
יב יג יד יה יז יח יט כ
כא כב כג כד כה כו כז כח כט
לם לז לט לו לז לט לז
מנה עמוד ה' ו'
פח ה י"ח פ"י מהל'
עדות הלכה ד' שנת'
לאחר ר"ד טור ש"ע פ"ח
פ"י ל' ספיק' ה':

מוסף רש"י

עד וזמנ' העד נעמן
והס' נפסד' על עדות
זו (והנהו' כ"ג) למפרע
הוא נפסל. כל עדות
שהעד נמסר ואין
פסולין שהי' מהעדי
עדות זו הוא רשע (שם).
מכאן ולהבא. משהס' (שם).
חידוש הוא.
שנפסל שם כשכל שנים
שארמס' עמו היימס',
דלא חזי' חזי' קטמ' אהי'
סמוך אהי' אלא גירמ'
המנוי הוה, הלך אין לך
בו אלא משנת חידוש
ואין, השנה שהס' (שם).

6) מהדרין כ"ג. 7) שנת
כא). 8) נקמן ע"ג.
9) ומסת' ג' א' ה' ו' י'
א"ל, 1) חונט' לישב דלא
לימא הוא דמיה ארי'
דשערו מן כד דטור.
השק' מחלטי' גרסאות,
1) דדוקא בני התמ' אמרין
מאן ולהבא דמחזי' ולא בני
התמ' השק' מחלטי'
גרסאות, 2) ומשעת' העדות
עד התמ' כחומס' וכו'
ספק פסולין. העק' מהג"ל,
3) ג' פ"ח וכן הוא בסו'
פרק ט"ה.

תורה אור השלם

1. לא תשא שמע קול
אל תשת' דרך עם רשע
לדעת ער' תקום.
שמות כ"ב א

הנהגות הב"ח

6) תוב' דיה רבא וכו' זה
אמר של אבתי ואבולחיה
שני חוקה חיה אומר של
אבתי ואבולחיה שני
חוקה היל' אבתי ספדי:

גליון הש"ס

תוב' ר"ה דאי וכו' א"ר
לא אבירה בהנאה אלא
מרבנן. בין מולין דף קסח
ע"ה מדי' חול' מהרמ':

דאי ס"ד דאורייתא. כי מדרן רבי יוסן למתני' הא כפורתא קא
מתקרא לה: כי קא פטייב. כמשלמין: אהוהא פורסא. מחייב דכי
היכי דהוי שמיטה לענין מולין בעורה כמשלמיה הוה נמי ענינה לענין
משלמין: ונמין כפניס. דאיכא וטעמיה כולו קודם שחאקרה כהנאה:
מתני' משלמין לו אס' ככל. ונבנמ' א

מוקי לה כשהחמו תמלה על העניינה:
והאחרונים משלמים ג'. לשור. וכגון
שהחמו אחרונים תמילה דאי עדי
גניבה החמו תמילה בטלה לה עדות
עניינה דלמלא צעלים מכרוהו לו
וכי מיתומי אמאי משלמי: כעלה
עדות שניה. והוא משלם ככל משום
רשעים והן פטורין דאין עדים
משלמין ממון עד שחמו שניהם: כעלה
כל העדות. והוא פטור וכן פטורין.
ואפי' חזרו והחמו אחרונים אחרין
אין משלמין שהרי בטלה עדותן כבר
והוכחו דמיון דלא גנב לא טעב
ואהכי לא מחייבו אלא אעמנו היימס'
שקמרו גופה של עדות. וכ"ש אס'
החמו שנים הרשעים תמילה שעדות
שניה בטלה אלא שחמו של החמו
אלא אחד בטלו שמהין אלא כשהחמו
שניהם לא בטלה עדות רשעים אלא
משלמין ככל: גב' למפרע נפסל.
העיד נעמן והס' על עדות זו דארי'
כל העדות שהעיד נימס' פסולות
דמשעה שהעיד עדות זו נפסל: מכלן
ולכנא. משהחוס: אל פסל. ידן עם רשע:
פסדא

הוא נפסל עד זומם חידוש הוא דהא תרי
להני ציית להני הלכך אין לך בו אלא משעת חידוש ואילך איכא דאמרי רבא
נמי כאב"י סבירא ליה דאמר למפרע הוא נפסל והבא היינו טעמיה דרבא
משום

אבתי האי אייתי סהדי דאבתייהו היא ואלכלה שני חוקה אמר רב נממן אוקי אכלמא כהני אכלמא
ואוקי ארעא כחוקת אבתייהו אמר ליה רבא והא עדות מוכחשת היא והשתא אמאי הוה מוכחשת הא רבא אית ליה הכא מכלן ולהבא
הוא נפסל ואית לן למימר לדידיה אכלמא דאיתכחוש ואבתייהו דלא איתכחוש מידי דהוי אשנים מעידי איתו שגנב וטעב
והחמו טענייהו לרבא דאמר מכלן ולהבא הוא נפסל אע"י דמוך כדי דיבור כדבור דמי כיון דמהיבא שעתא דקא ממוזי הוא דפסלי
מטעמיה דקמיחוס איתוס אנגיבה דלא איתוס לא איתוס כדמוזי קמין ולהאי טעמא דמפרש משום חידוש ניחא אכל טעמא דהוי
משום פסדיה דלקוחות קשה לדין נראה דנקט לקוחות דוקא מדלא קאמר איכא בנייהו כל עדות שאין לענין לקוחות וי"ל דלמאי
דמחלק הם בין אותו עדות אחרת ניחא דמיון דהוחזקו משקרים על אותה קרקע וכו' לא מהימנו עלה אכל הכא אע"פ שהוחזקו
משקרים על הטעניה לא הוחזקו משקרים על הגניבה דלא חשיב ליה כאותה עדות: אין לך בו אלא משעת חידוש ואילך. אין
לשקוחות מנה ליה דמהימני המזימין לפסולין ניחא דאין לך לרביי אלא חידוש ועשייתם לו כאשר זמם אכל אין נפסלין דודאי כיון דמשלמין
מזון והגרסי כ"ש נפסלין דלא מהימנו רחמנא לחלץ אכל קשה דלרב חסדא דאמר כחוקת הבנים (כ"ג ע"ג): שמי כימי עדים המכחישות
זו את זו כהני סהדי שקרי למה לי אם כן אין חידוש מה שנפסלין אדרבה מה שהמזימין כשרים הוי חידוש לרב חסדא והתם בני
למימר דרבא כרב חסדא וי"ל דלמאי דנעי למימר התם דרבא כרב חסדא לא הוי טעמא דרבא משום חידוש אלא משום פסדיה דלקוחות
ומסקנא דהתם דמוקי לה כרב הוה דאמר זו כהני עמי עמיה כו' הוי חידוש מה שנפסלין קמאי והא דמשי רבא דפרק כל הנשבעין
(שעוהו דף מה. וס) אליכא דרב חסדא מתניין דראש השנה לאו משום דס"ל כוונתיה ועי"ל דלרב חסדא נמי הוי חידוש מה שנפסלין
ודאי והאי דחשיב להו סהדי שקרי בשמי כימי עדים אינו אלא מספיקא ואם היו שנים מן השוק מעדיין פלוני לזה מפלוני מה ואמת
משמי כימי עדים הללו המכחישות זו את זו אומרת לא לזה לא הייתי מוילא ממון מספק ואלו המחומים פסולים לגמרי אפי' להחזיק
הממון על פייהן הלכך חידוש הוא ולגבי הכי אין לך בו אלא משעת חידוש ואילך לחוסנס כדאי פסולין וולפי זה הוה מני למימר דאיכא
בנייהו כל שטרי מלוג ומקח הנאין להוילא דלעמא דפסדיה דלקוחות נאמינס להוילא אלא דלא חשיב אלא מילמא דאיכא בנייהו בין
לרב הוה בין לרב חסדא ואם חאמר ולמה הוי חידוש כלל והלא מן הדין יש להאמין בתראי כמיגו דאי בעו הוה פסלי לקמאי כגולומא
ובשמי כימי עדים המכחישות זו את זו ליהמני בתראי כמיגו בין לרב הוה בין לרב חסדא ואורי' דלא שייך מיגו אלא כדאם אחד אכל
בשני בני אדם לא שייך מיגו דאין דעת שניהם שזה ומה שירצה לטעון זה לא יטעון זה ועוד נראה דקא' דמי האי מיגו כמקום
עדים שהרי יש עדים כנגד האי מיגו להכחישם ואע"פ שיש כמו כן עדים עם המיגו אין בכך כלום (ועוד) דלא עדיף מיגו מעדים
שאם היו עדים מספיקם לאלו לא היה להם כח להכחיש את אלו דהא תרי כמאה וכ"ש מיגו והא דאמר בפ"ב דכחובות (דף י"ח ע"ג)
שנים החתומים על השטר ואמרו קטנים או אנוסים היינו כו' אם אין כח ידם יולא ממקום אחר הרי אלו נאמינס האי לאו מיגו
הוא שאין השטר מתקיים אלא על פייהם והפה שאסר הוא הפה שהמיר כדאמרין התם כההוא פירקא (דף כ"ג): מנין להפה שהסר
הוא הפה שהמיר ופריך הא למ"ל קרא סברא הוא ובשנים החתומים על השטר ומתו ובאו ב' מן השוק ואמרו קטנים או אנוסים או
פסולי עדות הוי דאמר התם דאי כח ידם יולא ממקום אחר אין נאמינס אלא הוה מרי ומרי ל"ל דפסולי עדות דקאמר היינו קרוינים
דאי גולמיס הוי אלו נאמינס אפילו הוי בפנינו ועוד יש חידושים אחרים ואין להאריך כאן: מכאן ויהבא הוא נפסל. נראה שאם לא
נראה השטר עד לאחר הזמנה אף על פי שזמנו מוקדם להזמנה נראה דלא משגיחין בהו דמי יודע שמת אחר הזמנה כמנו אלו
המחומים זה השטר והקדימו ומנו והא דאמר דאין נפסל למפרע היינו בשטר שנראה קודם הזמנה:

משום